

ระเบียบว่าด้วยการควบคุมการใช้สาร PFOS ของ EU

สารเปอร์ฟลูออโรออกเทน ซัลโฟเนต (Perfluorooctane Sulfonate : PFOS) เป็นสารที่ใช้ปรับสภาพพื้นผิว ทำให้น้ำหรือไขมันไม่เกาะผิววัสดุ สารดังกล่าวมีการใช้อย่างแพร่หลายในวงการอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมสิ่งทอ กระดาษและบรรจุภัณฑ์ อย่างไรก็ตาม ในระยะที่ผ่านมาเริ่มมีงานวิจัยหลายชิ้นระบุถึงอันตรายของสาร PFOS เนื่องจากเป็นสารคงทนที่ย่อยสลายยาก (การย่อยสลายทำได้โดยการเผาที่อุณหภูมิสูงเท่านั้น) และหากสะสมในร่างกายจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตในที่สุด

ด้วยเหตุนี้ เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2549 สหภาพยุโรป (European Union : EU) จึงออกระเบียบว่าด้วยการควบคุมการใช้สาร PFOS ซึ่งจะเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 มิถุนายน 2551 เป็นต้นไป สารสำคัญสรุปได้ ดังนี้

- ห้ามจำหน่ายหรือใช้สาร PFOS ที่มีความเข้มข้นเท่ากับหรือสูงกว่า 0.005% โดยมวล (50 ppm)
- ห้ามจำหน่ายหรือใช้สินค้าที่มีส่วนผสมของสาร PFOS เท่ากับหรือสูงกว่า 0.1% โดยมวล (1,000 ppm)
- สำหรับสิ่งทอและสินค้าอื่น ๆ ที่ใช้สาร PFOS เคลือบผิว กำหนดให้เคลือบได้ไม่เกิน 1 ไมโครกรัมต่อตารางเมตร

อย่างไรก็ตาม มีข้อยกเว้นสำหรับกิจกรรมในอุตสาหกรรมบางประเภท อาทิ การเคลือบเพื่อป้องกันการสะท้อนแสงในกระบวนการ Photolithography ของอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ การเคลือบแผ่นฟิล์มหรือกระดาษที่ใช้ในการถ่ายภาพ รวมถึงการใช้เป็นส่วนผสมในน้ำมันไฮดรอลิกสำหรับเครื่องบิน เป็นต้น เนื่องจากยังมีความจำเป็นต้องใช้ในกระบวนการผลิตและยังไม่มีสารอื่นที่ปลอดภัยกว่ามาทดแทน แต่ทั้งนี้ในขั้นตอนของกิจกรรมการผลิตดังกล่าวจะต้องมีระบบที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัยในการควบคุมการปล่อยสาร PFOS สู่อากาศ

อุตสาหกรรมที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ

สาร PFOS ถูกนำมาใช้ในกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มคุณสมบัติพิเศษบางประการแก่สินค้า อาทิ ป้องกันน้ำ ไขมัน ฝุ่น และสิ่งสกปรก จึงเป็นที่นิยมในหลายอุตสาหกรรมสำคัญของไทย ได้แก่ สิ่งทอ เครื่องหนัง กระดาษและบรรจุภัณฑ์ ยานยนต์ (เบาะรถยนต์ พรมปูรถยนต์) เฟอร์นิเจอร์ รวมถึงผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดพื้นผิวต่าง ๆ ทั้งนี้ เป็นที่คาดว่า หลังจากระเบียบดังกล่าวมีผลบังคับใช้ ผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปยัง EU อาจได้รับผลกระทบในแง่ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น ทั้งจากการพัฒนาระบบการผลิตให้สอดคล้องกับระเบียบที่กำหนด รวมถึงภาระค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบหาสาร PFOS และหากมีการตรวจพบสาร PFOS ในสินค้าที่ส่งออกไป EU เกินกว่าปริมาณที่กำหนด สินค้าทั้งหมดจะถูกตีกลับทันที ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของสินค้าไทยโดยรวมอีกด้วย

การเตรียมพร้อมรับมือกับระเบียบควบคุมการใช้สาร PFOS

จากการที่สาร PFOS ไม่ใช่สารปนเปื้อนตามธรรมชาติ แต่เป็นสารที่นำมาใช้ในกระบวนการผลิตเพื่อเพิ่มคุณสมบัติพิเศษบางประการให้แก่สินค้า ดังนั้น EU จึงควบคุมเฉพาะสินค้าบางประเภทที่มีประวัติ

การใช้สาร PFOS เท่านั้น อย่างไรก็ตาม หากผู้ประกอบการพบว่าสินค้าของตนเข้าข่ายเสี่ยงต่อการถูกตรวจสอบ การปนเปื้อนสาร PFOS ผู้ประกอบการสามารถใช้วิธีตรวจสอบเอกสารข้อมูลความปลอดภัย (Material Safety Data Sheet : MSDS) ของสารเคมีหรือวัตถุดิบที่จะนำมาใช้ในกระบวนการผลิต ว่ามีส่วนผสมของสาร PFOS หรือไม่ ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนในการตรวจสอบจากห้องปฏิบัติการได้ระดับหนึ่ง

ขณะเดียวกัน หากพบว่าสินค้ามีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนสาร PFOS เกินกว่าระดับที่กำหนด ซึ่งผู้ประกอบการจำเป็นต้องตรวจสอบหาสารดังกล่าวก็สามารถดำเนินการตรวจสอบได้จากห้องปฏิบัติการ ในประเทศ โดยมีอัตราค่าบริการราว 7,500 บาทต่อหนึ่งตัวอย่าง

ส่วนวิเคราะห์เศรษฐกิจ ฝ่ายวิชาการ

พฤษภาคม 2551